

יום הזיכרון לחללי צה"ל ופעולות האיבה, 2020

השנה נציין את יום הזיכרון לחללי צה"ל ופעולות האיבה באופן שונה, נקבל את המציאות הנוכחית ונתארגן בהתאם. מצרפות מספר רעיונות, מציעות להשתמש בהצעות אלה כבסיס לרעיון אותו כל קהילה תפתח ל"טקס" המותאם ונכון להוויה המקומית. ייתכן והנחיות משרד הבריאות ישתנו ועד ליום הזיכרון יתאפשר יותר מרחב פעולה, עליכם להיות גמישים ופתוחים לשינויים בהתראה קצרה.

טקסים ברוח הזמן:

1. הפיקו טקס קצר מוקפד ומכובד אותו יובילו מספר משתתפים מהקהילה. הקדישו תשומת לב למינוחים בין גברים לנשים, ילדים ומשפחות, לאיזון בין קטעי קריאה למוסיקה. הקפידו על מבנה נכון של התכנית אשר בהדרגה תגיע לשיא וחתמו בשירת ההמנון.

האפשרויות:

- א. **טקס משודר** - מכינים תסדיר (ליין-אפ) של תכנית הטקס. הקריינים, הזמרים מצולמים כל אחד בביתו - עורכים את כלל הקטעים ל**טקס** - משדרים את הטקס בשעה שתפורסם.
- ב. **טקס בזום** - קובעים תסדיר (ליין-אפ) של תכנית הטקס הכולל קריינים, זמרים, משפחה מוזיקאלית ששרה או מנגנת - שולחים לכל אחד מהמשתתפים את הליין-אפ. קובעים יום לפני חזרה גנרלית בזום של כל המשתתפים (כדי לזהות איפה הכשלים). בערב יום הזיכרון הטקס יועבר באמצעות חשבון זום קיבוצי בשידור ישיר. בנוסף מציעות להקליט ולשדר חצי שעה מאוחר יותר לטובת אלה שמתקשים בהתחברות לזום.
- ג. **טקס משפחתי** - חלקו לכל משפחה ערכה הכוללת "הצעה לטקס" + נר זיכרון. ב'בנק' הרעיונות למבנה הטקס הציעו קטעי קריאה כולל "יזכור" ושירים המתאימים ליום הזיכרון. הציעו למשפחות לבנות בעצמם את הטקס מ'בנק' הרעיונות שצרפתם - כל משפחה תבחר מה מתאים לה (במשפחות עם ילדים - בהתאם לגיל הילדים ובמשותף איתם). עודדו את המשפחות לתעד במצלמה חלק מהטקס, בקשו את הקטעים- ערכו אותם לסרטון ושילחו לכל הקהילה.

תכנים אשר ניתן לשבץ במבנה הטקס בכל אחת מהאפשרויות:

- קטעי קריאה, יזכור, שירים על נופלים, שירים שכתבו הנופלים בעצמם (מולחנים או כקטע קריאה). קטעי נגינה, סרטונים מהארכיון.
- ניתן להתמקד בסיפור נפילתו של אחד החללים או יותר מהקיבוץ (אם זה מקובל בקיבוצכם). להקרין תמונה של כל אחד מהנופלים, לקרוא מספר מילים על כל אחד ואחת מהם, בכך לאפשר למשפחות הנופלים ולקהילה להתייחד עם חללי המקום.
- בנים/ נכדים/ נינים של משפחות החללים מספרים על בן המשפחה (סיפור הקרב/ תחביב/ במה הנכדים נינים דומים בתכונות לבן המשפחה / כיצד בן המשפחה מרגיש שממשיך את דרכו או פועלו של בין המשפחה שנפל / מה הכי חשוב להם שהקהילה תזכור ועוד).

רעיונות נוספים:

- הציעו לחברי הקהילה לצאת בשעת הטקס, הצפירה או סמוך לה למרפסות והחצרות, הפעם לשירת התקווה, או שיר אחר אותו נהוג לשיר בטקסי הזיכרון המקומיים.
- חלקו נרות נשמה או פרח מתאים, ובקשו להניח במרפסות או בחלונות בשעה שנקבעה מראש.
- חשוב לאפשר סממנים של זיכרון ועצמאות: תליית דגלים, חלוקת דגלים, הורדת דגלים לחצי התורן וכדומה מהווים עוגנים חשובים באווירה ובהתכנסות של יום זה.
- ברוב הקיבוצים יש אנדרטה או מקום התכנסות במרחב הפתוח ליום הזיכרון - ניתן להדליק את אבוקת הזיכרון במקום כמדי שנה. ניתן לאפשר למשפחות להגיע לאנדרטה לקריאת יזכור והדלקת נר נשמה. הקפידו על הכללים על ידי תכנון מראש: חלוקת שעות לפי שכונות או שמות משפחה, בקשו ממי שמגיע להמתין שהמרחב יתפנה. כמו כן ניתן להשאיר במקום נרות + גפרורים ולהציב במקום שלט עם טקסט קריאת ה'יזכור' בפונט גדול (יחסוך מגע יד אדם).

חשוב לשים לב:

- מנחה - בשל מורכבות הטקס השנה חישבו עם מנחה אשר יכול לסייע בהובלת הטקס. כיוון שסביר שהקטעים יוקלטו או יוקרנו באמצעים דיגיטליים, יש להקפיד יותר מתמיד על קריינות ברורה, שפה רהוטה, קצב הקראה וכדומה.
- הטקס אינטימי אך הטקסיות חשובה: בין אם הקלטתם מראש ובין אם בשידור חי, בקשו מהמופיעים בטקס קוד לבוש מכובד (חולצה לבנה), בחירת רקע בהתאם (נר זיכרון, פרח, תמונת רקע וכדומה).
- שימו לב: קיום טקס ב"מגבלות" - מאתגר יותר, הקפידו על כללי הטקס כמו כל טקס אחר, דאגו שיהיה מאוזן, לא ארוך מידי ומתאים למגוון הגילאים (חשוב ורצוי לתת ביטוי גם למשפחות מתוך הקהילה).

בהצלחה,

ריקי ויעל

מטה התרבות התנועה הקיבוצית